

NACRX0068VQ4

Dne: 6.10.2025 | Č. j.: NA- 3997-5/03-2025
Vaše č. j.:

| Vyřizuje/tel.: Dufek / 974 847 319

ZPRÁVA ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

MÍSTO:	Bratislava
ÚČEL CESTY:	Výzkum archiválií k hospodářskému vývoji 1945 až 1953
ÚČASTNÍCI CESTY:	PhDr. Pavel Dufek, Ph.D. a Mgr. František Frňka
ZPRÁVU PODÁVÁ:	PhDr. Pavel Dufek, Ph.D.
NAVŠTÍVENÉ INSTITUCE:	Slovenský národní archiv
TRVÁNÍ CESTY:	24. srpna – 28. srpna 2025
DATUM VYHOTOVENÍ:	6. října 2025

SCHVALUJE: **PhDr. Ing. Milan Vojáček, Ph.D.**, ředitel Národního archivu
podepsáno elektronicky

TEXT ZPRÁVY ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

ČÁST VŠEOBECNÁ:

Odjezd ze stanice Praha – hlavní nádraží vlakem 25. srpna 2025 v 7:42, příjezd do stanice Bratislava hlavná stanica ve 12:15, příjezd do Slovenského národního archivu ve 12:42, poté ubytování v inspekčních/hostinských pokojích.

Od 13:00 následovalo zkoumání předem objednaných a postupně předkládaných materiálů z vybraných fondů. Nutno konstatovat, že zařízení badatelny ve Slovenském národním archivu je z doby stavby budovy, zejména technické řešení pro připojení notebooků na elektrickou síť je improvizované – prostřednictvím dvou prodlužovacích přívodů se čtyřmi využitelnými přípojkami, což je vzhledem k počtu míst v badatelně možné považovat za hraničně kapacitně postačující.

Návrat zpět ve čtvrtek 28. srpna vlakem v 18:42 (pravidelný odjezd 17:58), příjezd do Prahy ve 23:10.

ČÁST ODBORNÁ:

Záměrem bylo prozkoumat materiály o hospodářské obnově po roce 1945 a hospodářských změnách po roce 1948, proto byly zkoumány dokumenty uložené v archivních souborech

- Československé závody těžkého strojárstva, národný podnik Praha – oblastná správa Bratislava
- Povereníctvo techniky
- Povereníctvo vnútra – miestne hospodárstvo
- Slovenské vinárske závody Bratislava, znárodnenie
- Spoločná kancelária slovenských cukrovarov
- Úrad predsedníctva zboru povereníkôv, spisy odborov

Prohlédnuté dokumenty pocházejí z různých oblastí slovenského národního hospodářství z druhé poloviny 40. a počátku 50. let minulého století a týkají se finančního hospodaření národních výborů, jejich rozpočtů a závěrečných účtů, stanovení kvót povinných dodávek obilovin a dalších zemědělských produktů, přidělů potravin, hlášení stavu zemědělských prací, dovozu potravin a dalšího zboží ze zahraničí, přesunů pracovníků z Čech na Slovensko, začlenění lomů do komunálních podniků, apod.

Obecně lze konstatovat, že prostudované materiály ukazují, že obnova hospodářských poměrů, resp. náprava válečných škod a znárodňování podniků zestátněním probíhala na Slovensku jak po věcné, tak po právní stránce poněkud odlišně od stavu a vývoje v českých zemích, tj. zemi České a zemi Moravskoslezské.